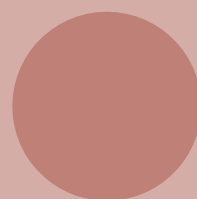
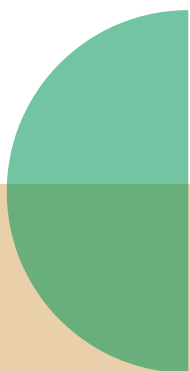
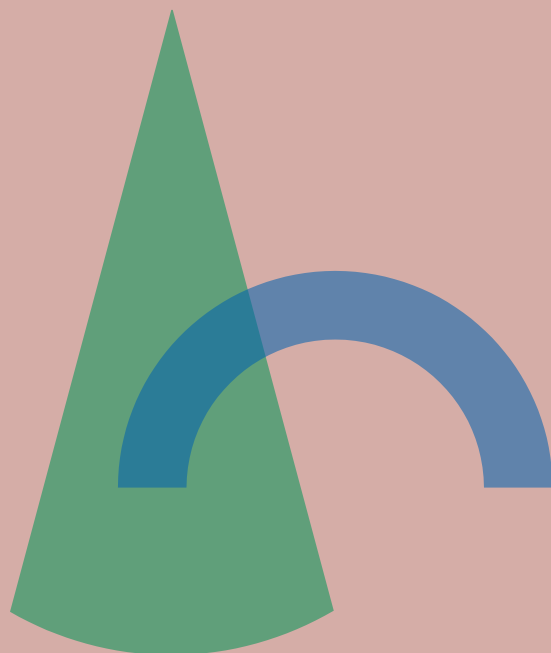
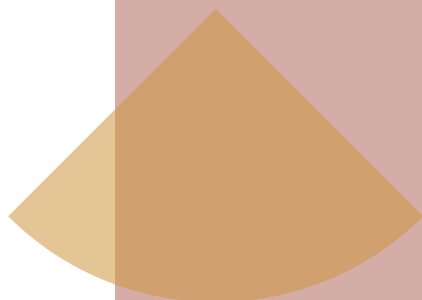

cinemini
europe

Jak vytvořit přínosný
filmový zážitek s filmem
**KINEMATOGRAF BRATŘÍ
LUMIÈROVÝCH**

Filmově-výchovný program pro děti ve věku 3–6 let

Na děti od raného věku působí nejrůznější druhy umění. Film je coby audiovizuální médium pro většinu dětí obzvlášť přitažlivý a přístupný. Nezajímají se však pouze o narativní a dokumentární filmy, příznivě reagují také na abstraktní a experimentální díla, která ponechávají dostatek prostoru pro představivost.

Pro děti je konzumace filmů každodenní zkušeností. Jak však ze sledování filmu učinit přínosný zážitek? Jak a co všechno můžeme děti učit o filmu a médiích v nejtětlejším věku, který je nejvíce formativní? Na tyto otázky se praktickým způsobem snaží odpovědět filmově-výchovný program Cinemini Europe, který zahrnuje filmy, aktivity a vzdělávací materiály pro děti od 3 do 6 let.

Cinemini Europe nabízí dětem a jejich průvodcům příležitost, jak smysluplným a poutavým způsobem objevovat rozmanitý svět kinematografie. Věříme, že důležitější je film prožít, než mu jen rozumět. Sledováním filmů, hrou i reflexí chceme přispět k rozvoji kreativity a kritického myšlení a pěstovat lásku k filmu.

Evropský projekt Cinemini Europe je iniciativou organizací Das Österreichische Filmmuseum, Deutsches Filminstitut & Filmmuseum, Eye Filmmuseum, Kinodvor Cinema Ljubljana, Taartrovers a podporuje jej program Creative Europe.

**Tento materiál podporuje vytváření
přínosných aktivit v oblasti filmové
výchovy.**

KINEMATOGRAF BRATŘÍ LUMIÈROVÝCH (CINÉMATOGRAPHE LUMIÈRE)

POKROPENÝ KROPIČ

Režie Cinématographe Lumière
Země Francie
Rok 1895
Výroba Cinématographe Lumière
Délka 1 minuta (16fps)
Obraz čb **Zvuk** němý film

PŘÍJEZD VLAKU NA NÁDRAŽÍ V LA CIOTAT

Režie Cinématographe Lumière
Země Francie
Rok 1896
Výroba Cinématographe Lumière
Délka 1 minuta (16fps)
Obraz čb **Zvuk** němý film

BOURÁNÍ ZDI

Režie Cinématographe Lumière
Země Francie
Rok 1896
Výroba Cinématographe Lumière
Délka 2 minuty (16fps)
Obraz čb **Zvuk** němý film

HADÍ TANEC

Režie Cinématographe Lumière
Země Francie
Rok 1897
Výroba Cinématographe Lumière
Délka 1 minuta (16fps)
Obraz barva **Zvuk** němý film

DĚVČÁTKO A JEJÍ KOČKA

Režie Cinématographe Lumière
Země Francie
Rok 1900
Výroba Cinématographe Lumière
Délka 1 minuta (16fps)
Obraz čb
Zvuk němý film

Synopse

Bourání zdi – skupinka čtyř či pěti mužů s krumpáči a dalšími nástroji bourá zeď. Po chvíli se zeď zřítí, ale poté se jakoby kouzlem znovu sama postaví. V závěru filmu stojí na stejném místě jako na začátku.

Hadí tanec – na pódiu tančí žena. Během tance se její šaty, které drží v různých pozicích, plynule přelévají do rozličných tvarů. Šaty během tance také mění barvu.

Příjezd vlaku na nádraží v La Ciotat – záběr na nástupiště vlakového nádraží ve francouzském městečku La Ciotat. Vlak se pomalu blíží k nástupišti, zastaví a lidé vystupují, než do něj zase další cestující budou moci nastoupit. Někteří diváci, kteří s filmem neměli zkušenost, údajně věřili, že se jedná o skutečný vlak a z kina ze strachu utekli.

Pokropený kropič – zahradník zalévá rostliny, ale voda najednou přestane téct, protože na hadici za ním stoupl chlapec. Když se zahradník na hadici zblízka podívá, aby zjistil, v čem je problém, proud vody ho zasáhne přímo do obličeje.

Děvčátka a její kočka – radost z blízkosti kočky. Její srst, vrnění, fousky. Kočky jsou však světlavé potvůrky, možná se nechají nalákat na kousek jídla, ale možná si vám také sednou na obličej!

Estetika filmu

Pětice filmů pochází z dílny bratří Lumièrových, kteří jsou považováni za průkopníky kinematografie. Rané filmy z počátků filmových dějin se většinou omezovaly na délku jedné minuty, což odpovídalo délce filmového pásu, který se vešel na kinematograf – ručně poháněnou filmovou kameru, která zároveň sloužila jako promítačka. Ačkoli stopáže i absencí střihu jsou si filmy podobné, existují mezi nimi také zásadní rozdíly.

Příjezd vlaku na nádraží v La Ciotat je klasickým filmem Lumièrových, a to zejména díky kreativnímu využití jediného záběru, na který je film omezen. V průběhu filmu se obraz z celku krajiny změní na detail vlaku na nástupišti.

Pokropený kropič je jediným z uvedených filmů, který vypráví nějaký příběh a má tak začátek, zápletku a rozuzlení. Příběh, který vypráví, byl již tehdy dobře známý a mnohokrát vyprávěný, například i v novinovém komiksu.

Hadí tanec zachycuje průkopnici moderního tance Loïe Fullerovou, jejíž šaty mění barvu díky různým úhlům, v jakých na látku dopadá světlo. K vytvoření stejného efektu bratři Lumièrové tanec natočili černobíle a později film ručně domalovali.

Bourání zdi patří k jednomu z prvních filmů, u kterých dochází k manipulaci času, neboť vidíme natočenou akci (zbourání zdi) a hned poté se nám před očima celý proces přetočí zpět. Tvůrci efektu původně dosáhli natažením kinematografu a změnou směru na konci filmu. Díky tomu byl film také delší než všechny ostatní, protože diváci vlastně sledovali stejný film dvakrát.

Děvčátka a její kočka patří k nejznámějším klasikám bratří Lumièrových. Od ostatních se liší hlavně ve dvou směrech: kamera je blíž lidem, proto nám umožňuje vidět i detaily obličeje. Tvůrci v tomto filmu také zachytili výřez ze svého

soukromého života, a předznamenali tak význam filmu nad rámec komerčního využití.

Tvůrci

O bratrech Augustovi a Louisi Lumièrových se často mluví coby o vynálezci kina. Na rozdíl od kinetoskopu Thomase Edisona, který umožnil přehrávání pohyblivých obrázků pro jednu osobu, totiž vynález Lumièrových – kinematograf – umožnil promítání filmů na velké plátno, takže stejný film mohla sledovat velká skupina lidí najednou. První veřejná prezentace jejich přístroje se konala 28. prosince 1895 v Indickém salónku pařížské kavárny Grand Café, kde hostům promítli 10 krátkých filmů, mezi kterými byl i snímek Pokropený kropic. V následujících letech bratři natočili nespočet podobných filmů, avšak nakonec od investic do filmu upustili. Domnívali se, že vynález nemá budoucnost, a zaměřili se raději na vývoj barevné fotografie.

Jak vytvořit přínosný filmový zážitek

Obecná doporučení k práci s filmem:

- 1** Připravte pro děti smysluplnou projekci, ať už v kině, ve škole či ve školce (ideální prostředí: velké plátno, tma, zřetelný, ne však příliš hlasitý zvuk, prostor ke hře – instalace nebo jednoduše například stůl a papír či světlo a stín).
- 2** Na úvod si s dětmi povídejte o filmu a o projektu. Zeptejte se na jejich osobní zkušenost s filmem, zda již někdy byly v kině, řekněte jim více o projektu a návštěvě, proberte s nimi pravidla.
- 3** Představte daný film či filmy a společně se na ně podívejte.
- 4** Dovolte dětem, aby k filmovému zážitku pohybem vyjadřovaly své reakce a podělily se o své pocity, myšlenky a komentáře.
- 5** Vytvořte bezpečné prostředí pro diskusi a podpořte otevřenou debatu. Dovolte dětem, aby vyjádřily svůj názor, hledaly souvislosti, objevovaly nová spojení a zamyslely se nad rozdílným výkladem filmu (viděly ve stejném díle některé věci odlišně?).
- 6** Dovolte dětem, aby filmovou zkušenost zpracovaly volnou hrou (s některou z instalací nebo s vybranou jednodušší alternativou).
- 7** Rozdejte dětem pracovní karty a nechte je, aby si hrály ve skupinkách či samostatně.
- 8** Opakovaná projekce filmu: podívejte se na film znovu (a pak ještě jednou: děti mají opakování rády a opakováním se učí).

Doporučená diskuse a aktivity

- 1** Zeptejte se dětí na první dojem ze zhlédnutého filmu: „Co si o filmu myslíte?“, „Jaký pocit ve vás film vyvolává?“, „Zdál se vám zábavný, krásný, smutný, vzrušující? A proč?“
- 2** Nejprve si s dětmi povídejte o tom, jak filmy vypadají. Můžete se například zeptat: „Vypadají tyto filmy stejně jako ty, na které se obvykle díváte?“, „V čem se liší?“, „Chybí v nich něco (barva, zvuk)?“ Filmy také můžete srovnat s dalšími snímky projektu Cinemini Europe.
- 3** Upozorněte děti, že filmy sice byly němé, ale jen výjimečně se promítaly bez zvukového doprovodu. Zeptejte se dětí, jak se asi mohly pořizovat zvuky pro film, a požádejte je, aby k jednomu z pěti filmů navrhly zvuk, melodii či jakýkoli soundtrack.

Pracovní karty

Ke každému filmu projektu Cinemini Europe jsou určeny dvě či více pracovních karet. Pracovní karty jsou pěkným suvenýrem, který dětem daný film připomíná. Úkol na každé kartě děti vybízí, aby se nad filmem zamyslely více do hloubky. Jednoduché a zábavné aktivity jako kreslení, tanec, dramatické ztvárnění nebo vyprávění podporují rozvoj nejrůznějších dovedností (např. jemná motorika, řeč, naslouchání, sociální a emocionální dovednosti). Děti mohou karty vypracovat ve skupinách či samostatně, ve třídě či doma.

Další doporučené filmy

Pětici filmů mohou vhodně doplnit další tituly z projektu Cinemini Europe:

Překvapivé boogie – film byl vyroben před více než 60 lety, ale stále se dotýká zásadní fascinace filmu pohybem bez narativní linky. Na rozdíl od snímků bratří Lumièreových nezachycuje nic z reálného světa, od začátku do konce je animovaný.

Recyklační dílna č. 1: Paříž – rozšiřuje koncept kinematografu coby přístroje, který dokumentuje pohyb světa. Film totiž také dokáže vytvořit pohyb tam, kde žádný není, a rozpohybovat objekty, které jinak stojí na místě.

O projektu

Projekt Cinemini Europe vznikl z iniciativy

Projekt podporuje

Co-funded by the
Creative Europe MEDIA Programme
of the European Union

